

Til patienter og pårørende

Denervering

Radiofrekvensablation af facetter

Ambulant behandling

Region Syddanmark

Rygcenter Syddanmark

– en del af Sygehus Lillebælt

Behandling

Introduktion

Radiofrekvensablation (RFA) af facitledene er en ny behandling målrettet patienter med kroniske rygsmerter.

Lændesmerter kan stamme fra flere forskellige strukturer i ryggen såsom facitled, båndskiver, nerverødder, muskulatur, sener og øverste del af korsbenet . Facitledene kan give smerter af flere forskellige årsager. Man mener dog at diskusprolaps, slidgigt og tidligere operationer i lænderyggen spiller en betydelig rolle for udviklingen af facitledssmerter.

Behandling

Ved RFA opvarmer man de smerteledende nervefibre til facitledene via en tynd elektrode. På denne måde afbrydes de smerteledende nervefibre fra facitledet og smerterne registreres ikke længere af hjernen. Behandlingen er veldokumenteret og der er adskillige videnskabelige studier som beskriver effekten.

Selve behandlingen foregår i vågen tilstand hvor du ligger på maven. Der benyttes først røntgenudstyr til at visualisere facitledene. Herefter indføres en tynd kanylen gennem huden, hvorigennem der kan gives lokalbedøvelse og selve behandlingen udføres.

Patienter beskriver typisk smerterne ved behandlingen som acceptable og af samme styrke som ved de indledende diagnostiske blokader, men det varierer fra patient til patient. Når kanylen er indført testes der med en svag strøm om nålen er placeret tæt nok på nerven. Her vil du mærke varme, snurren eller kortvarig forværring af de kendte smerter.

Når kanylerne er korrekt placeret gives lokalbedøvelse, tilsat binyrebarkhormon og herefter udføres RFA behandlingen. Binyrebarkhormon er tilsat for at mindske generne i de første par uger efter behandlingen.

Behandlingen tager omkring 1 time inklusiv lejring og foregår på en operationsstue.

Efter behandlingen

Resultater

Efter behandlingen vil ca. 75% af patienterne opleve en bedring. Nogle oplever at smerterne forsvinder helt, mens andre blot oplever at smerterne mindskes. Dette hænger naturligvis sammen med ryggens øvrige tilstand, og om smerterne udelukkende stammer fra de behandlede facetled.

Effektens varighed er for de fleste midlertidig. Nogle oplever få måneders effekt, hvorimod andre oplever op til 2 års effekt. Når effekten aftager kan behandlingen i nogle tilfælde gentages, dette vurderes i samråd med kirurgen.

Bedringen er typisk kun på rygsmerterne, men pga. at facetleddene også kan give udstrålende smerter til baller og baglår, kan nogle patienter også have effekt på sådanne smerter.

Efter behandlingen

Benene kan føles lidt slappe efter behandlingen, men ca. 1 time efter kan du tage hjem.

Du kan forvente ømhed i ryggen de kommende dage/uger, men som udgangspunkt er sygemelding og anden fysisk begrænsning ikke påkrævet.

Den reelle effekt af behandlingen vil typisk sætte ind efter nogle uger, når irritationen i ryggen er faldet helt til ro.

Forbinding

Efter behandlingen bliver der påsat plaster, som må fjernes efter et par timer.

Transport

Efter behandlingen kan du transporteres hjem siddende. Du må dog ikke selv køre hjem.

Når du kommer hjem

Arbejde/sygemelding

Du kan forvente at starte med arbejde 1-2 dage efter behandlingen, dog med nogen ømhed af lænderyggen. Evt. sygemelding foregår via din praktiserende læge.

Genoptræning

Efter denne type behandling er der sædvanligvis ikke behov for egentlig genoptræning. Vi anbefaler dog at du holder sig i god fysisk form og forsøger at optimere din helbreds-tilstand med træning og evt. vægttab, mens behandlingen har sin effekt. På denne måde, kan du selv være medvirkende til at effekten forlænges og samtidig komme i bedre fysisk form.

Hvis der alligevel opstår et genoptræningsbehov, skal du snakke med egen læge om henvisning til dette.

Risiko

Der er minimal risiko ved indgrebet, men der er som ved operationer en risiko for blødning, infektion, skade på nerve, hinder og rygmarv. Dette gennemgår kirurgen med dig i forbindelse med planlægningen af behandlingen.

Infektion viser sig ved rødmen, ømhed, hævelse og feber. Skulle dette indtræffe, er det vigtigt, at du kommer under hurtig og kvalificeret behandling. Du bør med det samme søge praktiserende læge eller skadestue.

Notater

Rygcenter Syddanmark
Østre Hougvej 55 . 5500 Middelfart
Tlf. 6348 4000

www.middelfartsygehus.dk